

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 20^{ΗΣ} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1930

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Ὁ Πρόεδρος ἀνακοινεῖ τὸ Διάταγμα τὸ ἐπικυροῦν τὴν ἐκλογὴν τοῦ κ. Μανουὴλ Γεδεῶν ὡς προσέδρου μέλους καὶ προσφωνεῖ αὐτόν.

Ὁ κ. Μ. Γεδεῶν ἀντιφωνῶν εὐχαριστεῖ καὶ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Λυκαυγοῦς πνευματικῆς κινήσεως παρ' ἡμῖν.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς καταθέτει τὰ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἀποσταλέντα συγγράμματα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.— Περὶ τῆς ψήφου ἀπόντων ἀρχιερέων ἐν ταῖς πατριαρχικαῖς συνόδοις*, ὑπὸ κ. Κ. Μ. Ράλλη.

Α'. Ἐν τοῖς συνοδικοῖς τῶν ἐκλογῶν ἀρχιερέων πρακτικοῖς τινὲς τῶν τὴν πατριαρχικὴν σύνοδον ἀποτελούντων ἀρχιερέων ὑπογράφοντες δηλοῦσιν ὅτι ἔχουσι τὴν γνώ-

* Ἐξήγησις συντετριμμένων λέξεων :

Α.Ρ.—Acta Patriarchatus Constantinopolitani, edid. Miklosich et Müller.

Μ.—Μητροπολίτης.

Π.—Πατριάρχης καὶ δὴ ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ἐφ' ὅσον δὲν δηλοῦται ἕτερος.

ΠΕ.—Τὰ ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ πατριαρχικοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ἐπίσημα ἐκκλησιαστικά ἔγγραφα ἐκδοθ. ὑπὸ Καλλινίκου Δελικάνη, τόμ. Α' 1902, τόμ. Β' 1904, τόμ. Γ' 1905, ἐν Κωνστ πόλει.

μην και ἐτέρων συναδέλφων και δὴ, α') ἐνός. Οὕτως ἐν τῷ ἀπὸ Μαΐου 1739 ἐπὶ τοῦ Π. Νεοφύτου τοῦ ΣΤ' ὑπομνήματι τοῦ ἀρχιεπισκόπου Πεκίου Ἰωαννικίου τοῦ Καρατζᾶ ἐδήλωσεν ὁ μὲν Μ. Κυζίκου Ἀνανίας ὅτι ἔχει και τὴν γνώμην τοῦ Χαλκηδόνος Καλλινίκου, ὁ δὲ Τορνόβου Ἀνθίμος τὴν τοῦ Λαρίσης Ἰακώβου και ὁ Σερρών Γαβριήλ τὴν τοῦ Ἡρακλείας Γερασίμου¹, ἐν τῷ ἀπὸ Νοεμβρίου 1739 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. ὑπομνήματι τοῦ Μ. Βελιγραδίου Σωφρονίου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Καισαρείας Παρθένιος ὅτι ἔχει και τὴν γνώμην τοῦ Χαλκηδόνος Καλλινίκου², ἐν τῷ ἀπὸ Νοεμβρίου 1757 ἐπὶ τοῦ Π. Σεραφεῖμ τοῦ Β' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Χαλεπίου Φιλήμονος ἐδήλωσεν ὁ μὲν Μ. Φιλιππουπόλεως Αὐξέντιος ὅτι ἔχει και τὴν γνώμην τοῦ Προύσης Μελετίου, ὁ δὲ Γάνου και Χώρας Νεόφυτος τὴν τοῦ Μυτιλήνης Ἀνθίμου³, ἐν τῷ ἀπὸ Δεκεμβρίου 1762 ἐπὶ τοῦ Π. Ἰωαννικίου τοῦ Γ' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Μογλενῶν και Κατρανίτζης Γερμανοῦ ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι και τὴν γνώμην ὁ μὲν Μ. Νικομηδείας Νικηφόρος τοῦ Ἐφέσου Σαμουήλ, ὁ δὲ Βιδύνης Ἰωσήφ τὴν τοῦ Δέρκων Διονυσίου, ὁ δὲ Σαμακόβου Νεόφυτος τὴν τοῦ Θεσσαλονίκης Θεοδοσίου⁴, ἐν τῷ ἀπὸ Ἀπριλίου 1766 ἐπὶ τοῦ Π. Σαμουήλ τοῦ Χαντζερῆ πρακτικῷ τοῦ Π. Ἀντιοχείας Φιλήμονος ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι τὴν γνώμην ὁ μὲν Νικομηδείας Νικηφόρος τὴν τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου, ὁ δὲ Ἀγχιάλου Ἀνανίας τὴν τοῦ Μεσημβρίας Ἀνθίμου⁵, ἐν τῷ ἀπὸ Ἰουλίου 1766 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. ὑπομνήματι τοῦ Ἀλεξανδρείας Κυπριανοῦ τρεῖς τῶν ἐνδημούντων ἐν Κωνσταντινουπόλει μητροπολιτῶν ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι τὴν γνώμην και ἐτέρου συναδέλφου αὐτῶν και δὴ, ὁ μὲν Κυζίκου Γεράσιμος τὴν τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου, ὁ δὲ Δέρκων Διονύσιος τὴν τοῦ Προύσης Μελετίου και ὁ Ἀγχιάλου Ἀνανίας τὴν τοῦ Μεσημβρίας Ἀνθίμου⁶, ἐν τῷ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1766 ὑπομνήματι τοῦ Μ. Πρεσδρένας Γαβριήλ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ οἰκουμενικοῦ Π. ἐδήλωσεν ὁ Μ. Σκοπίων Κωνστάντιος ὅτι ἔχει και τὴν γνώμην τοῦ Νύσσης Γαβριήλ⁷, ἐν τῷ ἀπὸ Δεκεμβρίου 1766 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. πρακτικῷ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Π. Ἱεροσολύμων Ἐφραίμ ὁ Μ. Δέρκων Διονύσιος ἐδήλωσεν ὅτι ἔχει και τὴν γνώμην τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου⁸, ἐν τῷ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1767 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. τόμῳ τῆς συγχωνεύσεως τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν σὺν ταῖς ὑπ' αὐτὴν μητροπόλεσι και ἐπισκοπαῖς τῷ οἰκουμενικῷ θρόνῳ και ὑπομνήματι ἐκλογῆς τοῦ ἱερομονάχου Γρηγορίου ὡς Μ. Δυρραχίου ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι και τὰς γνώμας ὁ μὲν Καστορίας Εὐθύμιος τὴν τοῦ Πελαγονείας, ὁ δὲ Τιβεριουπόλεως Ἀνανίας τὴν τοῦ Βελεγράδων Ἰωάσαφ⁹, ἐν τῷ ἀπὸ Ἀπριλίου 1770 ἐπὶ τοῦ Π. Θεοδοσίου τοῦ Β' πρακτικῷ τοῦ Π. Ἱεροσολύμων Σωφρονίου ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι τὰς γνώμας, ὁ μὲν Μ. Τυρνόβου Καλλίνικος τὴν τοῦ Προικονήσου Ἀνανίου, ὁ δὲ Σμύρνης Προκόπιος τὴν τοῦ

¹ ΠΕ. τόμ. Γ' σ. 917-918.² Αὐτ. σ. 698-699.³ Αὐτ. τόμ. Β' σ. 202.⁴ Αὐτ. τόμ. Γ' σ. 887-888.⁵ Αὐτ. τόμ. Β' σ. 208.⁶ Αὐτ. σ. 41-42.⁷ Αὐτ. τόμ. Γ' σ. 924-926.⁸ Αὐτ. τόμ. Β' σ. 496.⁹ Αὐτ. τόμ. Γ' σ. 895-898.

Γάνου Παΐσιου, ὁ δ' Ἀγαθοπόλεις Νεόφυτος τὴν τοῦ Πελαγονείας Ναθαναήλ¹, ἐν τῷ ἀπὸ Ἰουνίου 1775 ἐπὶ τοῦ Π. Σωφρονίου τοῦ Β' πρακτικῷ τοῦ Π. Ἱεροσολύμων Ἀβραμίου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Κυζίκου Γεράσιμος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Προύσης Μελετίου², ἐν τῷ ἀπὸ Ἰουνίου 1783 ἐπὶ τοῦ Π. Γαβριήλ τοῦ Δ' πρακτικῷ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀλεξανδρείας Γερασίμου ὁ Ἐφέσου Σαμουήλ ἐδήλωσεν ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Νεοκαισαρείας Ἰγνατίου³, ἐν τῷ ἀπὸ Ἰουλίου 1784 ἐπὶ τοῦ Π. Γαβριήλ τοῦ Δ' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Βελιγραδίου Διονυσίου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Κυζίκου Ἀγάπιος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Δράμας Γρηγορίου⁴, ἐν τῷ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1788 ἐπὶ τοῦ Π. Προκοπίου τοῦ Α' πρακτικῷ τοῦ Ἀλεξανδρείας Παρθενίου ἐδήλωσεν ὁ Καισαρείας Γρηγόριος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Ἡρακλείας Μεθοδίου⁵, ἐν τῷ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1788 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ οἰκουμενικοῦ Π. πρακτικῷ τοῦ Π. Ἱεροσολύμων Ἀνθίμου ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι καὶ τὰς γνώμας, ὁ μὲν Μ. Καισαρείας Γρηγόριος τοῦ Λαρίσης Μελετίου, ὁ δ' Ἐφέσου Σαμουήλ τὴν τοῦ Ἄρτης Μακκαρίου, ὁ δὲ Κυζίκου Ἀγάπιος τὴν τοῦ Χαλκηδόνος Παρθενίου⁶, ἐν τῷ ἀπὸ Μαρτίου 1802 ἐπὶ τοῦ Π. Καλλινίκου τοῦ Ε' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Οὐζιτζης καὶ Βαλλιόβου Ἀνθίμου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Λαρίσης Διονύσιος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Δέρκων Γρηγορίου⁷, ἐν τῷ ἀπὸ Νοεμβρίου 1805 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. πρακτικῷ τοῦ Ἀλεξανδρείας Θεοφίλου ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι καὶ τὰς γνώμας ὁ μὲν Μ. Νικομηδείας Ἀθανάσιος τὴν τοῦ Χαλκηδόνος Ἱερεμίου, ὁ δὲ Παλαιῶν Πατρῶν Μακάριος τὴν τοῦ Ξάνθης Ναθαναήλ, ὁ δὲ Δημητριάδος Ἀθανάσιος τὴν τοῦ Ξάνθης Ναθαναήλ⁸, ἐν τῷ ἀπὸ Νοεμβρίου 1808 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. πρακτικῷ τοῦ Π. Ἱεροσολύμων Πολυκάρπου ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι καὶ τὰς γνώμας ὁ μὲν Μ. Καισαρείας Φιλόθεος τὴν τοῦ Νικομηδείας Ἀθανασίου, ὁ δ' Ἐφέσου Διονύσιος τὴν τοῦ Δέρκων Γρηγορίου, ὁ δὲ Νικαίας Δανιήλ τὴν τοῦ Χαλκηδόνος Ἱερεμίου, ὁ δὲ Δράμας Ἰωσήφ τὴν τοῦ Ἐλασσῶνος Ἰωαννικίου, ὁ δ' Ἀγκύρας Ἰωαννίκιος τὴν τοῦ Προϊλάβου Παρθενίου⁹, ἐν τῷ ἀπὸ Ἀπριλίου 1801 ἐπὶ τοῦ Π. Νεοφύτου τοῦ Ζ' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Βελιγραδίου Λεοντίου ἐδήλωσεν ὁ μὲν Μ. Λαρίσης Διονύσιος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Θεσσαλονίκης Γερασίμου, ὁ δ' Ἀγκύρας Ἰωαννίκιος τὴν τοῦ Ξάνθης Ναθαναήλ¹⁰, ἐν τῷ ἀπὸ Αὐγούστου 1813 ἐπὶ τοῦ Π. Κυρίλλου τοῦ ΣΤ' πρακτικῷ τοῦ Π. Ἀντιοχείας Σεραφεῖμ ὁ Μ. Ἀδριανουπόλεις Δωρόθεος ἐδήλωσεν ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Φιλκαδελφείας Γαβριήλ¹¹, ἐν τῷ ἀπὸ Αὐγούστου 1816 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. ὑπομνήματι τοῦ Μ. Οὐζιτζης καὶ Βαλλιόβου Γερασίμου ἐδήλωσεν ὁ μὲν Μ. Νεοκαισαρείας Κύριλλος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ

¹ Ἀτ. τόμ. Β' σ. 496-497.

² Ἀτ. 498.

³ Ἀτ. 43.

⁴ Ἀτ. τόμ. Γ' σ. 701.

⁵ Ἀτ. τόμ. Β' σ. 45.

⁶ Ἀτ. 507.

⁷ Ἀτ. τόμ. Γ' σ. 710.

⁸ Ἀτ. τόμ. Β' σ. 47.

⁹ Ἀτ. 514-515.

¹⁰ Ἀτ. τόμ. Γ' σ. 709.

¹¹ Ἀτ. τόμ. Β' σ. 236.

Νικομηδείας Ἀθανασίου, ὁ δὲ Σοφίας Θεοφάνης τὴν τοῦ Δέρκων¹, ἐν τῷ ἀπὸ Αὐγούστου 1825 ἐπὶ τοῦ Π. Χρυσάνθου ὑπομνήματι τοῦ Μ. Βελιγραδίου Κυρίλλου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Σηλυβρίας Διονύσιος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Πελαγονείας Ἰωσήφ², ἐν τῷ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1825 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. πρακτικῷ τοῦ Ἀλεξανδρείας Ἱεροθέου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Ἰμβρου Ἰωσήφ ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Προύσης Νικηφόρου³, ἐν τοῖς ἀπὸ Ἰανουαρίου 1827 ἐπὶ τοῦ Π. Ἀγαθαγγέλου πρακτικοῖς τοῦ Μ. τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Καισαρείας Ἀθανασίου καὶ τοῦ Π. Ἱεροσολύμων Ἀθανασίου ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι καὶ τὰς γνώμας ὁ μὲν Μ. Ἡρακλείας Ἰγνάτιος τὴν τοῦ Ἐφέσου Μακαρίου, ὁ δὲ Δέρκων Νικηφόρος τὴν τοῦ Ἀδριανουπόλεως Γερασίμου, ὁ δ' Ἰωαννίνων Βενέδικτος τὴν τοῦ Χαλκηδόνος, ὁ δὲ Διδυμοτείχου Καλλίνικος τὴν τοῦ Ἀγκύρας καὶ ὁ Νέων Πατρῶν Δοσίθεος τὴν τοῦ Βιζύης⁴, ἐν τῷ ἀπὸ Μαρτίου 1827 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. ὑπομνήματι τοῦ Μ. Βελιγραδίου Ἀνθίμου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Κυζίκου Κωνσταντίος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Ἀγκύρας Ἀγαθαγγέλου⁵, ἐν τῷ ἀπὸ Αὐγούστου 1835 ἐπὶ τοῦ Π. Κωνσταντίου τοῦ Β' πρακτικῷ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐπισκόπου Παλμύρας Ἀθανασίου ὁ Μ. Ἡρακλείας Διονύσιος ἐδήλωσεν ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Νικομηδείας Παναρέτου⁶, ἐν τῷ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1845 ἐπὶ τοῦ Π. Μελετίου τοῦ Γ' πρακτικῷ τοῦ Ἀλεξανδρείας Ἀρτεμίου ἐδήλωσεν ὁ Ἡρακλείας Διονύσιος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Κυζίκου Ἰωακείμ⁷, ἐν τῷ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1850 ἐπὶ τοῦ Π. Ἀνθίμου τοῦ ΣΤ' πρακτικῷ τοῦ Π. Ἀντιοχείας Ἱεροθέου ὁ Μ. Νικομηδείας Διονύσιος ἐδήλωσεν ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ Χαλκηδόνος Ἱεροθέου⁸. Εἴτε β') δύο. Οὕτως ἐν τῷ ἀπὸ Νοεμβρίου 1739 ἐπὶ τοῦ Π. Νεοφύτου τοῦ ΣΤ' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Βελιγραδίου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Ἀγχιάλου Ναθαναὴλ ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ τε Ἡρακλείας Γερασίμου καὶ τοῦ Σηλυβρίας Μακαρίου⁹, ἐν τῷ ἀπὸ Ἀπριλίου 1770 ἐπὶ τοῦ Π. Θεοδοσίου τοῦ Β' πρακτικῷ τοῦ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Κυζίκου Γεράσιμος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ τε Νικομηδείας Νικηφόρου καὶ τοῦ Προύσης Μελετίου¹⁰, ἐν τῷ ἀπὸ Μαρτίου 1802 ἐπὶ τοῦ Π. Καλλινίκου τοῦ Ε' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Οὐζιτζης καὶ Βαλλιόβου Ἀνθίμου ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι καὶ τὰς γνώμας ὁ μὲν Μ. Ἡρακλείας Μελέτιος τοῦ Νικομηδείας Ἀθανασίου καὶ τοῦ Προύσης Ἀνθίμου, ὁ δὲ Τορνόβου Δανιὴλ τοῦ Χαλκηδόνος Ἱερεμίου καὶ τοῦ Θεσσαλονίκης Γερασίμου¹¹, ἐν τῷ ἀπὸ Νοεμβρίου 1808 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. ὑπομνήματι τοῦ Π. Ἱεροσολύμων Πολυκάρπου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Τορνόβου Γρηγόριος ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ τε Νεοκαισαρείας Μελετίου καὶ τοῦ Βερροίας Χρυσάνθου¹², ἐν τῷ ἀπὸ Ἀπριλίου 1801 ἐπὶ τοῦ Π. Νεοφύτου τοῦ Ζ' ὑπομνήματι

¹ Αὐτ. τόμ. Γ' σ. 719 - 720.

² Αὐτ. 738-739.

³ Αὐτ. τόμ. Β' σ. 51.

⁴ Αὐτ. 518.

⁵ Αὐτ. τόμ. Γ' σ. 741.

⁶ Αὐτ. τόμ. Β' σ. 254.

⁷ Αὐτ. 84.

⁸ Αὐτ. 316-317.

⁹ Αὐτ. τόμ. Γ' σ. 699.

¹⁰ Αὐτ. τόμ. Β' σ. 496.

¹¹ Αὐτ. τόμ. Γ' σ. 710.

¹² Αὐτ. 515.

τοῦ Μ. Βελιγραδίου Λεοντίου ἐδήλωσεν ὁ μὲν Μ. Ἡρακλείας Μελέτιος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ τε Ἐφέσου Σαμουήλ καὶ τοῦ Κυζίκου Ἰωακείμ, ὁ δὲ Δέρκων Μακάριος τὴν τε τοῦ Χαλκηδόνος Ἱερεμίου καὶ τοῦ Τορνόβου Ματθαίου¹, ἐν τῷ ἀπὸ Νοεμβρίου 1812 ἐπὶ τοῦ Π. Ἱερεμίου τοῦ Δ' πρακτικῷ τοῦ Μ. Χαλεπίου Γερασίμου ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσι καὶ τὴν γνώμην ὁ μὲν πρόην Μεσημβρίας Ζαχαρίας τὴν τοῦ Καισαρείας Φιλοθέου καὶ τὴν τοῦ Ἡρακλείας Μελετίου, ὁ δὲ Σεβαστείας Ἰωσήφ τὴν τε τοῦ Νικομηδείας Ἀθανασίου καὶ τὴν τοῦ Χαλκηδόνος Γερασίμου, ὁ δ' Ἀργυρουπόλεως Γρηγόριος τὴν τε τοῦ Δέρκων Γρηγορίου καὶ τὴν τοῦ Φιλαδελφείας Δωροθέου², ἐν τῷ ἀπὸ Αὐγούστου 1813 ἐπὶ τοῦ Π. Κυρίλλου τοῦ ΣΤ' πρακτικῷ τοῦ Π. Ἀντιοχείας Σεραφεῖμ ἐδήλωσεν ὁ Μ. Νικομηδείας Ἀθανάσιος ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Καισαρείας Φιλοθέου καὶ τοῦ Δέρκων Γρηγορίου³, ἐν τῷ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1814 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. ὑπομνήματι ἐκλογῆς τοῦ Μ. Οὐζίτζης Δανιὴλ ἐδήλωσεν ὁ Μ. Κυζίκου Κωνστάντιος ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ τε Ἐφέσου Διονυσίου καὶ τοῦ Δέρκων Γρηγορίου⁴, ἐν τῷ ἀπὸ Αὐγούστου 1816 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. ὑπομνήματι τοῦ Μ. Οὐζίτζης καὶ Βαλλιόβου Γερασίμου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Πανάρετος ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ τε Χαλκηδόνος Γερασίμου καὶ τοῦ Τορνόβου Μακκαρίου⁵, ἐν τῷ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1825 ἐπὶ τοῦ Π. Χρυσάνθου πρακτικῷ τοῦ Ἀλεξανδρείας Ἱεροθέου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Κυζίκου Ματθαῖος ὅτι ἔχει καὶ τὴν γνώμην τοῦ τε Ἐφέσου Μακκαρίου καὶ τὴν τοῦ Δέρκων Νικηφόρου⁶. Εἶτε γ' τριῶν. Οὕτως ἐν τῷ ἀπὸ Νοεμβρίου 1757 ἐπὶ τοῦ Π. Σεραφεῖμ τοῦ Β' πρακτικῷ τοῦ Μ. Χαλεπίου Φιλήμονος ἐδήλωσεν ὁ Μ. Ἀδριανουπόλεως Γεράσιμος ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Ἡρακλείας Γερασίμου, τοῦ Νικομηδείας Γαβριὴλ καὶ τοῦ Δέρκων Σαμουήλ⁷, ἐν τῷ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1766 ἐπὶ τοῦ Π. Σαμουήλ τοῦ Χαντζερῆ ὑπομνήματι τοῦ Μ. Πρεζδρένης Γαβριὴλ ἐδήλωσεν ὁ Σαντορίνης Διονύσιος ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Βιδύνης Ἰωσήφ, τοῦ Ναυπλίου Βενεδίκτου καὶ τοῦ Φαρσάλων Νικοδήμου⁸, ἐν τῷ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1767 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. τόμῳ περὶ συγχωνεύσεως τῶν οἰκουμενικῶν θρόνων τῆς τέως Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὴν μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν καὶ ὑπομνήματι ἐκλογῆς εἰς Μ. Δυρραχίου τοῦ ἱερομονάχου Γρηγορίου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Κρήτης Γεράσιμος ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου, τοῦ Δέρκων Διονυσίου καὶ τοῦ Προύσης Μελετίου⁹, ἐν τῷ ἀπὸ Ἰουλίου 1784 ἐπὶ τοῦ Π. Γαβριὴλ τοῦ Δ' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Βελιγραδίου Διονυσίου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Ἐφέσου Σαμουήλ ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Ἡρακλείας Μεθοδίου, τοῦ Χαλκηδόνος Παρθενίου καὶ τοῦ Σερρών Ματθαίου¹⁰, ἐν τῷ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1791 ἐπὶ τοῦ Π. Νεοφύτου τοῦ Ζ' ὑπομνήματι τοῦ Βελιγραδίου Μεθοδίου ἐδήλω-

¹ Αὐτ. τόμ. Γ' σ. 709.   ² Αὐτ. τόμ. Β' σ. 235.   ³ Αὐτ. 236.   ⁴ Αὐτ. τόμ. Γ' σ. 714.

⁵ Αὐτ. σ. 719-720.   ⁶ Αὐτ. τόμ. Β' σ. 51.   ⁷ Αὐτ. σ. 202.   ⁸ Αὐτ. τόμ. Γ' σ. 924-926.

⁹ Αὐτ. σ. 895-898.   ¹⁰ Αὐτ. σ. 701.

σαν ὅτι ἔχουσι καὶ τὰς γνώμας ὁ μὲν Μ. Καισαρείας Γρηγόριος τοῦ Ἐφέσου Σαμουήλ, τοῦ Ἡρακλείας Μεθοδίου καὶ τοῦ Νικομηδείας Μελετίου, ὁ δὲ Κυζίκου Ἀγάπιος τὰς τοῦ Χαλκηδόνος Ἱερεμίου, τοῦ Δέρκων Γερασίμου καὶ τοῦ Τορνόβου Καλλινίκου, ὁ δὲ Προύσης Ἄνθιμος τὰς τοῦ Λαρίσης Μελετίου, τοῦ Ἄρτης Μακαρίου καὶ τοῦ Ἐάνθης Ναθαναήλ¹, ἐν τῷ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1794 ἐπὶ τοῦ Π. Γερασίμου τοῦ Γ' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Οὐζιτζης καὶ Βαλλιόβου Δανιήλ ὁ Μ. Ἐφέσου Σαμουήλ ἐδήλωσεν ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Κυζίκου Ἰωακείμ, τοῦ Νικομηδείας Ἀθανασίου καὶ τοῦ Χαλκηδόνος Ἱερεμίου². Εἶτε δ') τεσσάρων. Οὕτως ἐν τῷ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1766 ἐπὶ τοῦ Π. Σαμουήλ τοῦ Χαντζερῆ ὑπομνήματι ἐκλογῆς τοῦ Μ. Πρεζδρένης Γαβριήλ ἐδήλωσεν ὁ μὲν Μ. Καισαρείας Μακάριος ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Κυζίκου Γερασίμου, τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου, τοῦ Δέρκων Διονυσίου καὶ τοῦ Προύσης Μελετίου, ὁ δὲ Θεσσαλονίκης Θεοδόσιος τὰς τῶν Νικομηδείας Νικηφόρου, Κρήτης Γερασίμου, Μυτιλήνης Ἀνθίμου καὶ Μεσημβρίας Ἀνθίμου³, ἐν τῷ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1767 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Π. τόμῳ περὶ συγχωνεύσεως τῷ οἰκουμενικῷ θρόνῳ τῆς τέως Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν σὺν ταῖς μητροπόλεσι καὶ ἐπισκοπαῖς ταύτης καὶ ὑπομνήματι ἐκλογῆς εἰς Μ. Δυρραχίου τοῦ ἱερομονάχου Γρηγορίου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Ἀγχιάλου Δανιήλ ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Μυτιλήνης Ἀνθίμου, τοῦ Μεσημβρίας Ἀνθίμου, τοῦ Βιδύνης Ἰωσήφ καὶ τοῦ Ναυπλίου Βενεδίκτου⁴, ἐν τῷ ἀπὸ Αὐγούστου 1816 ἐπὶ τοῦ Π. Κυρίλλου τοῦ ΣΤ' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Οὐζιτζης καὶ Βαλλιόβου Γερασίμου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Νικαίας Ἰωαννίκιος ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Καισαρείας Μελετίου, τοῦ Ἐφέσου Διονυσίου, τοῦ Ἡρακλείας Μελετίου καὶ τοῦ Κυζίκου Κωνσταντίου⁵, ἐν τῷ ἀπὸ Μαΐου 1823 ἐπὶ τοῦ Π. Ἀνθίμου τοῦ Γ' ὑπομνήματι τοῦ Π. Ἀντιοχείας Μεθοδίου ἐδήλωσεν ὁ Νυσσάβας Χρυσανθος ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Νικομηδείας Παναρέτου, τοῦ Δέρκων Ἱερεμίου, τοῦ Θεσσαλονίκης Ματθαίου καὶ τοῦ Σμύρνης Παΐσιου⁶. Εἶτε ε') πέντε. Οὕτως ἐν τῷ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1767 ἐπὶ τοῦ Π. Σαμουήλ τοῦ Χαντζερῆ τόμῳ περὶ συγχωνεύσεως τῷ οἰκουμενικῷ θρόνῳ τῆς τέως αὐτοκεφάλου ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν σὺν ταῖς μητροπόλεσι καὶ ἐπισκοπαῖς ταύτης καὶ ὑπομνήματι ἐκλογῆς εἰς Μ. Δυρραχίου τοῦ ἱερομονάχου Γρηγορίου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Βοδενῶν Γερμανὸς ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Μογλενῶν Γερμανοῦ, Δεβρῶν Γρηγορίου, Πρεσπῶν Παρθενίου, Βελισσοῦ Ἰωσήφ καὶ Κόρας Ἀβερκίου⁷, ἐν τῷ ἀπὸ Νοεμβρίου 1815 ἐπὶ τοῦ Π. Κυρίλλου τοῦ ΣΤ' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Βελιγραδίου Ἀγαθαγγέλου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Π. Πατρῶν Γερμανὸς ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Καισαρείας Φιλοθέου, τοῦ Ἐφέσου Διονυσίου, τοῦ Νικομηδείας Ἀθανασίου, τοῦ Δέρκων Γρηγορίου καὶ τοῦ Νεοκαισαρείας Μελετίου⁸. Εἶτε ζ') ἕξ. Οὕτως ἐν τῷ ἀπὸ Νοεμβρίου 1815 ἐπὶ τοῦ Π. Κυρίλλου τοῦ ΣΤ' ὑπομνήματι τοῦ Μ. Οὐζιτζης

¹ Ἀτ. 705.² Ἀτ. σ. 705-706.³ Ἀτ. σ. 924-926.⁴ Ἀτ. σ. 895-898.⁵ Ἀτ. σ. 719.⁶ Ἀτ. τόμ. Β' σ. 238.⁷ Ἀτ. τόμ. Γ' σ. 895-898.⁸ Ἀτ. σ. 718-719.

Μελετίου ἐδήλωσεν ὁ Μ. Π. Πατρῶν Γερμανὸς ὅτι ἔχει καὶ τὰς γνώμας τοῦ Καίσαρ-
ρείας Φιλοθέου, τοῦ Ἐφέσου Διονυσίου, τοῦ Νικομηδείας Ἀθανασίου, τοῦ Νικαίας
Ἰωαννικίου, τοῦ Δέρκων Γρηγορίου καὶ τοῦ Νεοκαίσαρείας Μελετίου¹.

Β'. Ἀρχαιότερον ἀντὶ τοῦ ὅρου «ἔχων τὴν γνώμην» ἐγένετο χρῆσις τοῦ ὅρου «διὰ
γνώμης» καὶ δὴ, ἐν συνοδικαῖς πράξεσιν ἀφορώσαις οὐ μόνον εἰς ἐκλογὴν ἀρχιερέων,
ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα, ὡς λ. χ., α') εἰς κλήσιν πρὸς ἐμφάνισιν πρὸ τοῦ συνοδικοῦ δικαστηρίου.
Οὕτως ἐν τῇ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1367 πράξει τοῦ Π. Φιλοθέου τῇ ἀφορώσει εἰς τὴν
πρόσκλησιν τοῦ Χριστιανουπόλεως ἀπαντᾷ «τοῦ Βιζύης, ὄντος διὰ γνώμης καὶ τοῦ
Αἴνου»². β') Εἰς τὸ ἀναπαλλοτρίωτον τῆς ἐκκλησιαστικῆς οὐσίας. Οὕτως ἐν τῇ ἀπὸ
Νοεμβρίου 1367 ἀποφάσει τοῦ Π. Φιλοθέου περὶ τοῦ κανονικῶς μὴ θεμιτοῦ τῆς
παραχωρήσεως ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων καὶ πρὸς αὐτὸν ἔτι τὸν βασιλέα ἀπαντᾷ
«ὁ Περιθεωρίου, ὄντος διὰ γνώμης καὶ τοῦ Αἴνου»³. γ') Εἰς ἀναγνώρισιν ἀρχιερατι-
κῶν δικαίων. Οὕτως ἐν τῇ ἀπὸ Ἀπριλίου 1368 συνοδικῇ ἀποφάσει τοῦ Π. Φιλοθέου,
δι' ἧς ἀνεγνωρίσθησαν τὰ ἐπὶ τοῦ ἀγίου ὅρους δικαιώματα τοῦ ἐπισκόπου Ἰερισσοῦ καὶ
ἀγίου ὅρους ἀπαντᾷ «τοῦ Κυζίκου, διὰ γνώμης πρὸς τὴν ἡμῶν μετριότητα»⁴. δ')
Εἰς ἐπίδοσιν μητροπολίτη τινὶ καὶ ἐτέρας μητροπόλεως. Οὕτως ἐν τῇ ἀπὸ Μαΐου
1371 συνοδικῇ πράξει τοῦ Π. Φιλοθέου τῇ ἀφορώσει εἰς τὴν τῷ Μ. Δράμας παραχώ-
ρησιν καὶ ἐπίδοσιν τῆς μητροπόλεως Φιλίππων ἀπαντᾷ «τοῦ Αἴνου, διὰ γνώμης πρὸς
τὸν Ἡρακλείας»⁵. ε') Εἰς ἐπιβολὴν καθαιρέσεως. Οὕτως ἐν τῇ ἀπὸ Ἀπριλίου 1372
συνοδικῇ διαγνώσει τοῦ Π. Φιλοθέου τῇ ἀφορώσει εἰς τὴν καθαιρέσιν ἱερομονάχου
τινὸς ἀπαντᾷ «τοῦ ἀρχιεπισκόπου Μαρωνείας καὶ τοῦ Τενέδου διὰ γνώμης»⁶.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.— Περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ μέσου τῆς ὁμολο- γίας ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς δικαστηρίοις κατὰ τὰς περὶ διαζυγίου δίκας, ὑπὸ κ. Κ. Μ. Πάλλη.

Παρ' ἡμῖν τανῦν ἐν ταῖς δίκαις περὶ διαζυγίου δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξις ἡ ὁμολο-
γία τῶν συζύγων· ἀπαγορεύεται δὲ καὶ ὁ ὅρκος, ἐπακτὸς ἢ δικαστικός. Νόμου 3222
ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1924 ἄρθρ. 2 ἐδάφ. 1. Ταῦτ' ὠριζε καὶ τῆς Πολιτικῆς δικονομίας
ἄρθρ. 685 ἐδάφ. β' καὶ ἄρθρ. 686, ὡς καὶ τὸ ἄρθρ. 487 τῆς Σαμιακῆς πολιτικ. δικονομ.
Τούναντίον ἐν τοῖς ἐπισκοπικοῖς δικαστηρίοις κατὰ τὰς περὶ διαζεύξεως δίκας δὲν ἀπε-
κλείετο ἡ τῶν συζύγων ὁμολογία. Οὕτω τὸ ἐπισκοπικὸν δικαστήριον τοῦ ἀρχιεπισκό-
που Βουλγαρίας ἀρχομένου τοῦ ἰγ' αἰῶνος ἐρεισθὲν ἐπὶ τῆς ὁμολογίας Γεωργίου τινὸς
Σερβολούλου—ὁμολογήσαντος τὴν ἐπὶ πενταετίαν ἀπὸ τοῦ γάμου πρὸς συζυγικὴν ὁμι-

¹ Αὐτ. σ. 718.

² ΑΡ. τόμ. Α' 495.

³ Αὐτ. 508.

⁴ Αὐτ. 555.

⁵ Αὐτ. 558.

⁶ Αὐτ. 592.